

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ ФІТОСИРОВИНИ УКРАЇНИ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

Матеріали

**III Науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої 180-річчю Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця**

Том 1

**18 лютого 2022 року
м. Київ**

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ А.А. БОГОМОЛЬЦА
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЧАСТНОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
"КИЕВСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ"
ИНСТИТУТ БОТАНИКИ ИМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАИНЫ
АССОЦИАЦИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ФИТОСЫРЬЯ УКРАИНЫ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА И ОБРАЗОВАНИЕ»

Материалы

**III Научно-практической конференции с международным
участием, посвященной 180-летию Национального медицинского
университета имени А.А. Богомольца**

Том 1

**18 февраля 2022 года
г. Киев**

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
PRIVATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION
"KYIV MEDICAL UNIVERSITY"
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
UKRAINE HERBAL PRODUCTS ASSOCIATION

«PLANTA+. SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION»

**The proceedings
of the Third Scientific and Practical Conference with International
Participation, dedicated to the 180th anniversary of Bogomolets
National Medical University**

Volume 1

**18 February 2022
Kyiv**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор
Карнюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор
Бутко А. Ю., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ламазян Г. Р., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ємельянова О. І., кандидат медичних наук, доцент
Махия Л. М., кандидат біологічних наук, доцент
Струменська О. М., кандидат медичних наук, доцент
Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент

PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали III Науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 180-річчю Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, 18 лютого 2022 р.). –Київ, 2022. Т. 1. 323 с.

ISBN 978-966-437-620-1 (повне зібрання)

ISBN 978-966-437-621-8 (Том 1)

Збірник містить матеріали III Науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 180-річчю Національного медичного університету імені О.О. Богомольця «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. Висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. Представлені фармакологічні дослідження з питань безпечності та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється. Матеріали пройшли антиплагіатну перевірку за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.

ISBN 978-966-437-620-1 (повне зібрання)

ISBN 978-966-437-621-8 (Том 1)

© Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2022

© Колектив авторів, 2022

морфологічні ознаки варто використовувати як додаткові критерії для діагностики цього виду.

Перелік посилань:

1. Артюшенко З. Т. Атлас по описательной морфологи высших растений. Семя. Л.: Наука, 1990. 204 с.
2. Артюшенко З. Т., Федоров А. А. Атлас по описательной морфологи высших растений. Плод. Л.: Наука, 1986. 392 с.
3. Гриценко В. В. Рідкісні види рослин у степовому культурфітоценозі: систематичний склад, соціологічна характеристика, історичні аспекти інтродукції та сучасний стан. *Інтродукція рослин*. 2012. Т. 54, № 2. С. 13–21. <https://doi.org/10.5281/zenodo.2541996>
4. Гриценко В. В. Оцінка успішності інтродукції рідкісних видів рослин у лучно-степовому культурфітоценозі. *Інтродукція рослин*. 2019. Т. 82, № 2. С. 24–33. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3241019>
5. Каталог декоративних трав'янистих рослин ботанічних садів і дендропарків України: Довідниковий посібник / ред. С. П. Машковська. Київ; 2015. 282 с. www.nbg.kiev.ua/upload/biblio/katalog.pdf.
6. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання). / Укладачі: Т. Л. Андрієнко, М. М. Перегрим. Київ: Альтерпрес, 2012. 148 с.
7. Сравнительная анатомия семян / под ред. А.Л. Тахтаджяна. СПб.: Мир и семья, 1996. Т. 5. Двудольные. 512 с.
8. Azab A. Alcea: Traditional medicine, current research and future opportunities. *European Chemical Bulletin*. 2016. Vol. 5. No. 12. P. 505–514. DOI: 10.17628/ECB.2016.5.505
9. Garayev E. A., Movsumov I. S., Yusifova C. Y. The flavonoids of *Alcea rugosa*, growing in Azerbaijan // 8th International Symposium on the Chemistry of Natural Compounds. Eskishehir-Turkey. 2009. С. 48.

НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМОАКТИВНИХ АНТИЦЕЛЮЛІТНИХ КРЕМІВ, ЩО МІСТЯТЬ ЕКСТРАКТ CAPSICUM FRUTESCENS

Василічишина В. Р., Афанасенко О.В

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця
м Київ, Україна

olgaaf@ukr.net, vikakrasuliak13@gmail.com

Ключові слова: креми антицелюлітні, гіноїдна ліподистрофія, *Capsicum frutescens*, капсаїцин, спектрофотометрія.

Вступ. У більшості країн світу гіноїдна ліподистрофія (целюліт) займає лідируючу позицію щодо звернень представниць жіночої статі до закладів косметичного профілю. У жінок ознаки гіноїдної ліподистрофії (ГЛД) починають з'являтися у період статевого дозрівання, у більш старших вікових

групах вони виразніше проявляються. Згідно джерел літератури, від 80 до 95 % жінок страждають даною патологією, що залежить в першу чергу від їх віку. Так, близько 80 % жінок віком 20-30 років мають ознаки ГЛД, після 35 років цей показник становить більше 95 %. Наукові дослідження, опубліковані протягом 2005-2020 років з даної проблеми висвітлюють питання щодо уточнення патогенезу захворювання, вибору методів профілактики та лікування даного захворювання, ефективність та безпечність яких і в даний час залишаються актуальними і дискусійними. Сучасні методики коригування ГЛД полягають у використанні лікувальних та косметичних засобів для внутрішнього та зовнішнього застосування, апаратних методів, а також хірургічного втручання – ліпосакції [3].

Результати та їх обговорення. Ринок лікувальної косметики для усунення зовнішніх дефектів целюліту представлений топічними засобами. Це гелі, креми, пластирі, скраби, масажні олії та ін. Нині споживачі ретельно ставляться до вибору антицелюлітних засобів, надаючи перевагу так званій «органічній косметиці» з гіпоалергенними компонентами (рослинні олії та екстракти) [1]. Одним із перспективних рослинних джерел БАР із місцевоподразнюючими властивостями є стручковий перець *Capsicum frutescens* родини пасльонові (*Solanaceae*). Важливою особливістю даної рослини є здатність посилювати інтегральну місцеворефлекторну дію у місці аплікації, яка супроводжується відтоком рідини, поліпшенням трофіки тканин. На даний час однозначно визначено, що терапевтична дія плодів перцю гіркокого обумовлено алкалоїдами – капсаїциноїдами, серед яких основним (до 70%) є капсаїцин [2,4]. Косметичні засоби з екстрактом перцю мають зігрівачий ефект. Біологічно активні речовини перцю – капсаїциноїди чинять подразнюючу дію, через що обмінні процеси в шкірі стають активнішими, а целюліт помітно згладжується.

Таким чином створення та розробка методів стандартизації крему для лікування целюліту із вмістом екстракту *Capsicum frutescens* вітчизняного виробництва є актуальною задачею.

Висновки. Аналізуючи сучасні дані літератури, було з'ясовано, що в Україні фармакогностичні дослідження плодів перцю гіркокого *Capsicum frutescens* є нечисленними та представляють значний інтерес для розробки та впровадження нових косметичних засобів на основі даної лікарської рослинної сировини. До того ж розробка простого, точного та відтвореного методу стандартизації антицелюлітних кремів за вмістом капсаїцину методом спектрофотометрії є актуальною задачею.

Перелік посилань:

1. Єфімова В. Г., Пилипенко Т. М. Розробка складу та визначення фізико-хімічних показників антицелюлітного емульсійного крему з кофеїном // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: технічні науки. 2020. Т. 31 (70), Ч. 2. № 2. С. 117-121.
2. Рудометова Н. В., Ким И. С. Исследование экстракции капсаицина из плодов острого перца рода *Capsicum* // Научный журнал НИУ ИТМО. Серия «Процессы и аппараты пищевых производств». 2019. № 1. С. 62-73.